

V Bruseli 14. júla 2026
(OR. en)

11602/26

JAI 954
FREMP 236
AG 111
POLGEN 187

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o hodnotení každoročného dialógu o právnom štáte

Delegáciám v prílohe I zasielame závery o hodnotení každoročného dialógu o právnom štáte, ktoré Rada schválila 14. júla 2026.

Delegáciám v prílohe II zasielame vyhlásenie Talianska.

ZÁVERY RADY O HODNOTENÍ KAŽDOROČNÉHO DIALÓGU O PRÁVNOM ŠTÁTE

PRIPOMÍNAJÚC, že od prijatia záverov Rady Európskej únie a členských štátov zasadajúcich v Rade 16. decembra 2014¹ sa všetky členské štáty v duchu lojálnej spolupráce zúčastňujú na každoročnom dialógu o právnom štáte v rámci Rady vzhľadom na svoje pevné odhodlanie posilniť právny štát ako jednu zo základných hodnôt Európskej únie;

PRIPOMÍNAJÚC, že závery predsedníctva z 19. novembra 2019² podporilo 26 delegácií a že počas ich prípravy sa všetky delegácie dohodli, že do konca roka 2023 prehodnotia dialóg o právnom štáte v rámci Rady, pričom zohľadnia získané skúsenosti;

PRIPOMÍNAJÚC, že – ako uviedlo predsedníctvo v poznámke pre delegácie z 28. septembra 2020³ – každoročný dialóg o právnom štáte je koncipovaný ako politický proces v rámci Rady pre všeobecné záležitosti, rozdelený v praxi na jedno zasadnutie v prvom polroku každého roku zaoberajúce sa analýzou stavu právneho štátu v jednotlivých krajinách v prípade piatich členských štátov a na dve zasadnutia v druhom polroku: jedno venované všeobecnej situácii právneho štátu v Únii a druhé analýze stavu v jednotlivých krajinách, a to na základe výročnej správy Komisie o právnom štáte. Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci okrem toho vypracovala niekoľko osobitných tematických diskusií o otázkach právneho štátu,

Rada Európskej únie:

1. Opätovne pripomína, že závery Rady Európskej únie a členských štátov zasadajúcich v Rade z roku 2014 o zabezpečení dodržiavania zásad právneho štátu sú naďalej platné.
2. Súhlasí s tým, že každoročný dialóg Rady o právnom štáte sa ukázal ako užitočný, pretože vytvára priestor pre konštruktívnu politickú diskusiu medzi členskými štátmi a výmenu ich najlepších postupov a získaných poznatkov.

¹ 17014/14.

² 14173/19.

³ 11094/20.

3. Opätovne potvrdzuje zásady uvedené v záveroch z roku 2014: objektivita, nediskriminácia a rovnaké zaobchádzanie so všetkými členskými štátmi, nestranný prístup podložený dôkazmi, bez toho, aby bola dotknutá zásada prenesených právomocí, ako aj rešpektovanie národných identít jednotlivých členských štátov, ktoré sú vlastné ich základným politickým a ústavným systémom vrátane regionálnych a miestnych samospráv, a ich základné štátne funkcie vrátane zabezpečovania územnej celistvosti štátu, udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania národnej bezpečnosti; a zaväzuje sa naďalej dohliadať na ich dodržiavanie v duchu lojálnej spolupráce.
4. Poznomenáva, že tento politický dialóg sa bude ďalej rozvíjať tak, aby dopĺňal ostatné inštitúcie EÚ a medzinárodné organizácie, aby sa predišlo zdvojovaniu a aby sa zohľadnili existujúce nástroje a odborné poznatky v tejto oblasti.
5. Konštatuje, že počas celej organizácie a vedenia tohto dialógu bude predsedníctvo naďalej zabezpečovať, aby sa v plnej miere dodržiavali zásady dialógu uvedené v bodoch 3 a 4.
6. Zdôrazňuje, že súčasný obsah a štruktúra tohto politického dialógu mu umožnili, aby bol silnejší, viac orientovaný na výsledky a lepšie štruktúrovaný a aby jeho príprava bola systematickejšia. Jeho súčasný formát vrátane všeobecných diskusií a zasadnutí zameraných na jednotlivé krajiny ho účinne posilnil tým, že každoročne hodnotí aktuálny stav a kľúčový vývoj v oblasti právneho štátu. To uľahčuje komplexnú, skutočnú a interaktívnu politickú diskusiu, ktorá sa vo všeobecnosti zameriava na situáciu v oblasti právneho štátu v členských štátoch a v Únii ako celku.
7. Konštatuje, že hoci súčasný obsah a štruktúru dialógu považuje za uspokojivé, mal by sa dialóg ďalej zlepšovať, aby ešte lepšie odrážal záväzok Rady posilňovať právny štát a prispievať k predchádzaniu vznikajúcim a riešeniu existujúcich výziev v oblasti právneho štátu inkluzívnym a konštruktívnym spôsobom prostredníctvom diskusie a výmeny najlepších postupov a získaných skúseností.
8. Zaväzuje sa pokračovať v organizovaní všeobecnej horizontálnej diskusie v druhom polroku a organizovať diskusie o jednotlivých krajinách trikrát ročne, dve v prvom polroku a jednu v druhom polroku, pričom každá sa zameria na situáciu v štyroch členských štátoch.
9. Zaväzuje venovať tento dialóg analýze aspoň týchto štyroch pilierov právneho štátu: justičného systému, protikorupčného rámca, plurality a slobody médií, ako aj iných inštitucionálnych otázok týkajúcich sa systému brzd a protiváh; tým nie je dotknutý širší záber tohto dialógu v rámci Rady pre všeobecné záležitosti.
10. Konštatuje, že v praxi bude tento dialóg naďalej založený na výročnej správe Komisie o právnom štáte, čím sa vytvoria synergie medzi inštitúciami, a berieme na vedomie začlenenie odporúčaní do správy s cieľom zdôrazniť konkrétne otázky, ktoré si vyžadujú ďalšiu pozornosť členských štátov.

11. Vyzýva Komisiu, aby naďalej zabezpečovala úzke zapojenie členských štátov a dialóg s nimi pri príprave výročnej správy a aby pokračovala v zlepšovaní samotnej prípravy s prihliadnutím na zásady, ktorými sa riadi tento dialóg.
12. Konštatuje, že tento dialóg môže ťažiť aj z úvah medzinárodných verejnoprávnych organizácií, pokiaľ ich Komisia vo svojej výročnej správe o právnom štáte zohľadnila, a že tieto úvahy predstavujú doplnkové a pomocné, ale cenné zdroje informácií, a to najmä úvahy Rady Európy a jej orgánov, ktorých hodnotu uznala okrem iného aj Rada vo svojich záveroch z 30. januára 2023⁴, Súdny dvor a Komisia⁵.
13. Súhlasí s tým, že predsedníctvo môže okrem organizovania tohto dialógu zväžiť aj organizovanie častejších interaktívnych výmen, ako sú semináre o otázkach právneho štátu s relevantnými zainteresovanými stranami, najmä s občanmi, občianskou spoločnosťou, poslancami, miestnymi orgánmi, akademickou obcou, sociálnymi partnermi a novinármi.
14. Uznáva horizontálnu úlohu a zodpovednosť Rady pre všeobecné záležitosti, ktorá vedie tento dialóg. Uznáva doplnkovú úlohu Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci pri organizovaní osobitných tematických diskusií o otázkach týkajúcich sa právneho štátu, ktoré patria do oblasti jej odbornosti, na základe inkluzívneho prístupu a prípadne s prihliadnutím na rokovania v rámci Rady pre všeobecné záležitosti.
15. Konštatuje, že v nadväznosti na tento dialóg v Rade pre všeobecné záležitosti by sa v relevantných prípadoch, keď je to potrebné, mohli v rámci zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti zorganizovať následné rokovania na jednu alebo viaceré horizontálne konkrétne témy.
16. Súhlasí s tým, že všetky nadchádzajúce predsedníctva budú naďalej zvolávať členské štáty na dialóg o právnom štáte v rámci Rady v súlade s vyššie uvedeným formátom a frekvenciou, a tiež s tým, že do konca roka 2027 vykoná nové hodnotenie skúseností získaných na základe tohto dialógu.

⁴ 5422/23.
⁵ 11217/19.

VYHLÁSENIE TALIANSKA

Taliansko víta prijatie záverov Rady o hodnotení každoročného dialógu o právnom štáte a podporuje prístup partnerského dialógu, ktorý je základom každoročného hodnotenia zásad právneho štátu, ktoré sa začalo počas talianskeho predsedníctva v roku 2014, v duchu úplného dodržiavania a jednomyselného presadzovania hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ.

Taliansko fakticky poznamenáva, že prebiehajúci dialóg a výmena najlepších postupov medzi členskými štátmi a s inštitúciami Európskej únie v oblasti právneho štátu predstavujú neformálny proces zdieľania a vzájomnej zodpovednosti medzi členskými štátmi, ktorý si zachováva predovšetkým politickú, preventívnu a právne nezáväznú povahu. Zastávame názor, že tento prístup založený na konštruktívnej medzivládnej spolupráci a ústrednej úlohe Rady by sa mal uprednostňovať.

Taliansko v tejto súvislosti podporuje flexibilnú povahu mechanizmu partnerského preskúmania stanoveného v záveroch na základe kritérií objektívnosti, nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania medzi členskými štátmi, čo sú prvky, ktoré sú nevyhnutné na zabránenie automatickým sankciám, ktorým chýba proporcionalita a spravodlivosť. Tento proces sa aj naďalej odlišuje od právnych nástrojov stanovených v zmluvách na identifikáciu a riadenie porušení zásad právneho štátu, ako aj od doložiek o finančnej podmienenosti spojených s viacročným finančným rámcom, o ktorom sa v súčasnosti rokuje; v tejto súvislosti je však naďalej nevyhnutné zachovať a dokonca posilniť vedúcu úlohu a plnú politickú zodpovednosť členských štátov.